

Een laatste ode aan de gevallenen

In het Tournay Solvay Park staan enkele prachtige inheemse en uitheemse bomen, zoals de majestueuze mammoetboom die de bezoekers bij het binnenkomen begroet. In maart hebben wij afscheid moeten nemen van enkele bomen die omwille van ouderdom en/of ziekte een veiligheidsrisico inhielden. Wij brengen ze in deze editie een laatste groet.

● Beuk

De Beuk (*Fagus sylvatica*) is een zeer algemene soort. Door hun grootte (ze kunnen tot 40 meter hoog worden) zijn ze wel een imposante verschijning. Enkele beuken dienden geveld te worden omdat ze aangetast waren door de Honingzwam (*Armillariella mellea*) (foto 1).

De zwam leeft als parasiet en tast het wortelgestel van (verzwakte) levende en dode bomen aan. In het begin zie je niets, pas wanneer de boom aan zijn eind is, worden de vruchtlichamen van de paddenstoel zichtbaar in de herfst.

FOTO 1: DE TOESTAND VAN DE BEUK DIE TWEE JAAR GELEDEN GEVELD WERD, WAS IETS DRAMATISCHER... HET VRUCHTLICHAAM VAN DE HONINGZWAM WAS REEDS ZICHTBAAR AAN DE BINNEN- EN BUITENKANT VAN DE BEUK.

● Trompetboom

Een meer exotische boom die er niet meer staat, is de Trompetboom (*Catalpa sp.*). Hij is oorspronkelijk afkomstig uit Noord-Amerika. In ons park was hij een geliefde boom bij de Boomklevers (*Sitta europaea*) die zijn diep ingesneden schors gebruikten om er eikels in vast te zetten waarna ze die open pikten.

En voor onze bezoekers was hij vooral een opvallende boom met zijn grote hartvormige bladeren, trompetvormige witte bloemen en lange peulvormige vruchten. Op foto 2 zien we dat hij in niet zo beste staat verkeerde, de binnenkant van de stam is volledig hol.

FOTO 2: HOUTHAKKER POSEERT MET EEN STUK VAN DE TROMPETBOOM

● Tamme Kastanje

Enkele Tamme Kastanjes (*Castanea sativa*) dienden geveld te worden omdat ze van binnenuit verrot waren. Tot dusver werd de bovenkant eraf gesnoeid, misschien blijven ze wel staan als stand dood hout.

● Dood hout

In ons park kan u tegenwoordig steeds meer dood hout tegenkomen onder de vorm van liggende of staande dode bomen, afgevalen takken,... Dit is geen teken van verwaarlozing maar een doelbewuste keuze. Dood hout krioelt van het leven en is zo belangrijk voor de biodiversiteit en de instandhouding van soorten die gebonden zijn aan dood hout. Daarnaast speelt dood hout een belangrijke rol in de recyclage van voedingsstoffen en zijn dus essentieel in een ecosysteem.

Dood hout leeft! Het is een belangrijke voedselbron voor houtpaddenstoelen, houtverterende en schimmeletende geleedpotigen en hun predatoren. Naar schatting is een kwart tot de helft van alle bosgerelateerde geleedpotigen afhankelijk van dood hout.

Voor de paddenstoelengemeenschap loopt dit aantal zelfs op! Zowat de helft tot 70% van de paddenstoelen is afhankelijk van dood hout (foto 3).

De levensgemeenschap in dood hout is afhankelijk van de boomsoort, het type dood hout (staande of liggende stammen, takken,...), de dikte van het hout, het verteringsstadium en andere specifieke microhabitats die ontstaan in dood hout zoals bijvoorbeeld de vruchtlichamen van houtpaddenstoelen.

FOTO 3: PADDENSTOELEN OP DOOD HOUT

Zo is het soortenaantal in dood loofhout groter dan in naaldhout omwille van verschillen in de aanwezigheid van harsen en andere plantstoffen. De afbraak van dood hout is vooral in het begin zeer soortspecifiek (zowel wat de geleedpotigen als paddenstoelen betreft). Naar mate het hout verder afgebroken wordt, zal het meer en meer gekoloniseerd worden door generalisten.

Staan dood hout wordt gekenmerkt door grotere verschillen in vochtigheid en temperatuur dan liggend dood hout wat resulteert in meer diverse microhabitats en dus soorten. De holtes kunnen bovendien gebruikt worden als nestplaats voor holenbroeders zoals de Specht (*Picidae*) (foto 4) of als overwinterplaats voor Vleermuizen (*Chiroptera*).

Dik hout wordt gekoloniseerd door zeldzame houtschimmels en daaraan gebonden keversoorten. Bovendien droogt dikker hout minder snel uit en zorgt zo voor een stabiel microklimaat waar veel soorten kunnen leven. Dieper in het hout is er ook minder kans op predatie door o.a. sluiwespen wat een voordeel is voor heel wat soorten.

De aanwezige boompaddenstoelen kunnen op zich terug een microhabitat vormen en dienen als nestplaats voor kevers of voedingsbodem voor andere paddenstoelen, zoogdieren of vogels.

We nemen vandaag dus afscheid van enkele zwaargewichten in ons park maar verwelkomen de komende jaren enkele duizenden lichtgewichten!

FOTO 4: DE GROTE GATEN IN DEZE STAANDE DODE BOOM, ZIJN DE NESTHOLEN VAN DE SPECHT.

BRONNEN

- Muys, B. et al. (2010). Boscologie en bosbeheer. Acco Uitgeverij.